

(1)

N° 183

N° 183

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1934-1935	N° 183	Zittingsjaar 1934-1935	
N° 176 : PROJET DE LOI	SEANCE du 12 Juin 1935	VERGADERING van 12 Juni 1935	WETSONTWERP N° 176

PROJET DE LOI

approuvant la Convention relative aux questions financières et monétaires concue le 23 mai 1935 entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg, la Convention instituant, entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg, un régime commun en matière de réglementation des importations, des exportations et du transit conclue le 23 mai 1935 entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg, la Convention établissant entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg une communauté spéciale de recettes en ce qui concerne les droits d'accise perçus sur les alcools conclue le 23 mai 1935 entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg, et l'arrangement conclu le 23 mai 1935 entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg en vue de permettre la majoration du multiplicateur servant au calcul du prélèvement prévu à l'article 13 de la Convention du 25 juillet 1921 établissant une union économique entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ETRANGERES (1)
PAR M. FISCHER.

MADAME, MESSIEURS,

Le Sénat a adopté par 105 voix et 10 abstentions le projet de loi du Gouvernement tendant à l'approbation, par les Chambres législatives, des trois Conventions et de l'Arrangement énumérés dans le titre du présent rapport et conclus avec le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg.

Votre Commission des Affaires étrangères appelée à son tour à examiner le texte de ces propositions lui a donné

WETSONTWERP

tot goedkeuring van de Overeenkomst betreffende de financiële en monetaire kwesties, gesloten op 23 Mei 1935 tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg, van de Overeenkomst tot instelling, tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg, van een gemeenschappelijk regime ter zake van reglementering van den in-, uit-, en doorvoer, gesloten op 23 Mei 1935 tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg, van de Overeenkomst tot instelling tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg van een bijzondere gemeenschap van ontvangsten wat betreft de op alcohol geheven accijnsrechten, gesloten op 23 Mei 1935 tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg, alsmede van de schikking gesloten op 23 Mei 1935 tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg ten einde de verhoging mogelijk te maken van den vermenigvuldiger dienend tot het berekenen van de afneming voorzien in artikel 13 der Overeenkomst van 25 Juli 1921, waarbij een economische unie tusschen België en het Groothertogdom Luxemburg opgericht wordt.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE BUITENLANDSCHE ZAKEN (1) UITGEBRACHT DOOR HEER FISCHER.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

De Senaat heeft met 105 stemmen en 10 onthoudingen het wetsontwerp aangenomen tot goedkeuring van de drie Overeenkomsten alsmede van de Schikking opgesomd in den titel van dit verslag en gesloten met de Regeering van het Groothertogdom Luxemburg.

Uw Commissie voor de Buitenlandsche Zaken welke, op haar beurt, den tekst dezer voorstellen onderzocht heeft,

(1) La Commission est composée de MM. Poncelet, président, Carton de Tournai, Carton de Wiart, David, Jaspar (Henri), Van Cauwelaert, Raemdonck, Sinzot, Van Dievoet, Winandy. -- Balthazar, Brunfaut, Destrée, Fischer, Hubin, Huysmans, Piérard, Somerhausen, Trolet. -- Jaspar (Marcel-Henri), Joris, Maistriau.

(1) De Commissie bestaat uit de HH. Poncelet, voorzitter, Carton de Tournai, Carton de Wiart, David, Jaspar (Henri), Van Cauwelaert, Raemdonck, Sinzot, Van Dievoet, Winandy. -- Balthazar, Brunfaut, Destrée, Fischer, Hubin, Huysmans, Piérard, Somerhausen, Trolet. -- Jaspar (Marcel-Henri), Joris, Maistriau.

son acquiescement par cinq voix contre trois et une abstention.

Le fait que l'examen de ce projet de convention a rencontré au sein de notre Commission une opposition beaucoup plus marquée que les réserves faites au Sénat doit nous déterminer à réclamer de la Chambre un examen attentif des dispositions nouvelles appelées à régler nos rapports économiques avec le pays voisin et ami cosignataire du Traité d'Union Economique établi entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg en vertu de la Convention du 25 juin 1921.

Dans son Exposé des Motifs, M. le Ministre des Affaires étrangères déclare qu'en négociant les accords qui sont l'objet du présent projet de loi, le Gouvernement s'est proposé « d'apporter un règlement d'ensemble aux difficultés qui existaient entre les deux Pays, certaines anciennes déjà, datant presque de la mise en vigueur de la Convention d'Union économique, d'autres nées de circonstances plus récentes, même d'événements qui sont encore aujourd'hui du domaine de l'actualité ».

Il serait téméraire de prétendre que les conventions proposées mettent fin à toutes ces difficultés. Ce n'est pas seulement parce que, ainsi que le constate le distingué rapporteur du Sénat, M. Rolin, en dépit de son existence de 14 années, l'Union Economique heurte nécessairement des habitudes voire des routines, déplace des intérêts, nécessite une adaptation tant des administrations que des particuliers que de nombreuses surfaces de friction existent.

Pour qu'une union économique soit véritablement complète, il serait désirable que les deux pays contractants soient placés dans des conditions à peu près identiques au point de vue de la législation fiscale, sociale, du régime des accises et que, d'autre part, les intérêts des entreprises agricoles et industrielles liées à ce régime économique commun fussent similaires.

L'Union Economique Belgo-Luxembourgeoise est un fait, mais c'est surtout une expérience. Il est indiscutable que si, conformément aux vœux d'un très grand nombre de membres du Parlement, le système des unions économiques devait s'élargir et si notre pays devait être appelé à conclure de pareilles conventions avec des puissances plus importantes que le Grand-Duché de Luxembourg, les mêmes difficultés ne tarderaient pas à surgir, vraisemblablement sur une plus grande échelle, dans des domaines plus nombreux, plus variés et plus étendus.

Ceci n'est pas une raison pour nous détourner de l'intention de poursuivre cette harmonisation nécessaire d'intérêts économiques entre les pays qu'étreint la même crise.

Profitons au contraire de l'expérience actuelle pour essayer, dans un esprit d'égale compréhension et de conciliation, de réduire ces inévitables surfaces de friction, de faire disparaître les angles par trop aigus de certaines divergences d'intérêts, en un mot, d'améliorer les situations de fait que l'absence de tout accord ou le maintien de la situation actuelle ne ferait qu'aggraver.

Certaines des dispositions prévues dans les Conventions qui nous sont proposées, constituent pour notre pays des

heeft hem goedgekeurd met vijf stemmen tegen drie en een onthouding.

Het feit dat dit ontwerp van verdrag in den schoot van onze Commissie scherper verzet uitgelokt heeft dan in den Senaat waar alleen voorbehoud gemaakt werd, noopt ons de Kamer aan te sporen de nieuwe bepalingen aandachtig te onderzoeken, welke voortaan onze economische betrekkingen zullen regelen met het naburig en bevriend land dat het Verdrag betreffende het Economisch Verbond getekend heeft, hetwelk tusschen België en het Groothertogdom Luxembourg gesloten werd, krachtens het Verdrag van 25 Juni 1921.

In de Memorie van Toelichting, verklaart de Minister van Buitenlandsche Zaken dat, bij de onderhandelingen over de Overeenkomsten waarvan sprake is in dit wetsontwerp, de Regeering zich ten doel stelde « een algemeene regeling te vinden voor de moeilijkheden die tusschen beide landen bestonden; enkele derze moeilijkheden zijn reeds oud en dagtekenen haast van de inwerkingtreding der Overeenkomst van Economische Unie, terwijl andere ontstaan zijn uit meer recente omstandigheden en zelfs uit gebeurtenissen die nog van actueel belang zijn ».

Het zou roekeloos zijn te beweren dat de voorgestelde overeenkomsten al deze moeilijkheden doen verdwijnen. Het is niet alleen omdat, zoals de achtbare verslaggever van den Senaat, de heer Rolin, het vaststelt, spijts haar veertienjarig bestaan, de Economische Unie noodzakelijk stuit op gewoonten, ja zelfs op sleur, belangen verplaatst, een aanpassing vergt, zoowel vanwege de besturen als van de particulieren, dat talrijke wrijvingsvlakken bestaan.

Opdat een Economische Unie waarlijk volmaakt zij, ware wenschelijk dat beide verdragsluitende landen zich in omtrent dezelfde omstandigheden bevonden, betrekkelijk de fiskale en sociale wetgeving, en het regime der accijnzen en dat, anderzijds, de belangen van de landbouw- en nijverheidsinstellingen die aan dit gemeenschappelijk economisch stelsel verbonden zijn, gelijkaardig waren.

De Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie is een feit, doch vooral een proefneming. Het is onbetwistbaar dat indien, naar den wensch van een groot getal Parlementsleden, het stelsel der Economische Unies moet worden uitgebreid en indien ons land dergelijke overeenkomsten moet aangaan met landen die belangrijker zijn dan het Groothertogdom Luxembourg, dezelfde moeilijkheden weldra zouden oprijzen, waarschijnlijk op grootere schaal, op een groter aantal meer uiteenlopende en uitgebreide gebieden.

Dit is geen reden om te verzaken aan het inzicht de noodzakelijke aanpassing te vervolgen van economische belangen tusschen de landen die onder eenzelfde crisis gebukt gaan.

Laten wij integendeel van deze proefneming gebruik maken om te trachten, in een geest van begrijpen en van verzoening, die onvermijdelijke wrijvingsvlakken te verminderen, de te scherpe hoeken van sommige belangenverschillen te doen verdwijnen, in een woord, de feitelijke toestanden die bij gebrek aan overeenkomst of bestendiging van den huidigen toestand nog steeds zouden verslechtern, te verbeteren.

Sommige bepalingen der Overeenkomsten die ons worden voorgelegd, zijn vanwege ons land ernstige toegevingen ten

concessions sérieuses en faveur du pays cocontractant dont l'importance politique et économique est évidemment moindre que la nôtre.

A ceux qui sont tentés de se représenter ces concessions comme une sorte de « fair play » dont bénéficie une nation plus petite que la nôtre, nous pourrions peut-être faire observer que pareille attitude est de nature à constituer un précédent heureux pour les accords économiques que nous serions appelés éventuellement à conclure, selon leur désir avec des nations aussi et même plus importantes que la nôtre.

Mais, dans leur ensemble, les concessions faites à nos amis grand-ducaux sont toutes dictées par cet esprit de collaboration et de bienveillance réciproque qui a inspiré la Convention d'Union.

Comme l'a fort bien dit au Sénat M. le Ministre des Affaires étrangères, il y avait au flanc de l'Union Economique une plaie. Elle risquait de s'envenimer. Nous avons réussi à la suturer. Si la cicatrice n'est pas fort belle, l'essentiel est que la plaie soit fermée et que l'Union Economique reprenne force et vigueur.

Nous ne referons pas l'analyse de ces conventions nouvelles soumises à la ratification de la Chambre. Elle a été faite avec clarté et précision dans l'Exposé des Motifs du Gouvernement.

Notre rôle, en considération des oppositions qui se sont manifestées tant au Sénat qu'au sein de notre Commission, est de marquer qu'en dépit du bien fondé de la plupart de ces critiques, bien fondé reconnu par l'honorable Ministre des Affaires Etrangères, la somme des avantages acquis par ces conventions compense largement celle des inconvénients signalés et des griefs qui se sont fait jour.

**

Examinons tout d'abord la Convention relative aux questions financières et monétaires.

Dès 1927, la Commission paritaire des Experts, saisie de la revendication du Grand-Duché réclamant une participation du Trésor luxembourgeois aux bénéfices annuels de la Banque Nationale Belge, recommanda l'attribution au Luxembourg d'une somme forfaitaire annuelle de 3 1/2 millions de francs à titre de participation aux bénéfices annuels de la Banque Nationale. Cette participation forfaitaire devait servir à établir une compensation comptable avec la somme de 3 1/2 millions due par le Grand-Duché à la Belgique du chef des intérêts à 2 p. c. incombant au Grand-Duché sur l'emprunt monétaire de 175 millions. Or ces intérêts n'ont plus été versés au Trésor belge depuis 1927 et il s'était élevé, à ce propos, un litige entre les deux pays.

Depuis que, en suite de la dévaluation de notre franc, la loi monétaire du 30 mars 1935 attribua au Trésor le bénéfice résultant de la réévaluation de l'encasse de la Banque Nationale, le Gouvernement luxembourgeois, renouvelant ses revendications sur la part des bénéfices de notre Banque Nationale, réclama, en outre, une part du bénéfice de réévaluation attribué au Trésor belge.

gunste van de mede-verdragsluitende partij wier politiek en economisch belang natuurlijk minder groot is dan het onze.

Aan degenen die deze toegevingen willen voorstellen als een soort « fair play » ten gunste van een kleiner land dan het onze, konden wij misschien doen opmerken dat zulke houding een gelukkig precedent kan uitmaken voor de economische overeenkomsten welke wij gebeurlijk, naar hun wensel, zouden moeten aangaan met naties die evenzoo of meer belangrijk zijn dan de onze.

Doch in het algemeen worden al de toegevingen aan onze vrienden uit het Groothertogdom ingegeven door dien geest van samenwerking en welwillendheid die ten grondslag ligt aan het Unie-Verdrag.

Zoals de heer Minister van Buitenlandsche Zaken het zeer goed gezegd heeft in den Senaat, was er een wonde in de flank der Economische Unie. Er was gevaar voor vergiftiging. Wij zijn er in geslaagd ze dicht te maken. Indien het littleken niet heel mooi is, is toch het voornaamste dat de wonde dicht is en dat de Economische Unie hierdoor opnieuw kracht en leven krijgt.

Wij zullen de samenvatting niet herhalen van deze nieuwe verdragen welke aan de Kamer ter goedkeuring voorgelegd worden. Deze werd reeds op heldere en duidelijke wijze gegeven in de Memorie van Toelichting van het ontwerp.

Wegens het verzet dat, zoowel in den Senaat als in den schoot onzer Commissie ontstaan is, bestaat onze rol bierin aan te tonen dat, in weervil van de juistheid van vrijwel al deze bezwaren welke ook de Minister van Buitenlandsche Zaken toegeeft, de som van de voordeelen welke deze verdragen opleveren ruimschoots opweegt tegen de bezwaren en grieven welke naar voren gebracht werden.

**

Laten wij eerst de Overeenkomst betreffende de financiële en muntvraagstukken onderzoeken.

Reeds vanaf 1927, prees de paritaire Commissie der Deskundigen, waarbij de eisch van het Groothertogdom met betrekking tot een deelhebbing van de Luxemburgsche Rijkskas in de jaarlijksche winst van de Nationale Bank van België aanhangig was, de toekening aan Luxemburg aan van een jaarlijksch forfaitair bedrag van 3 1/2 miljoen frank, bij wijze van aandeel in de jaarlijksche winst van de Nationale Bank. Dit forfaitair aandeel moest dienen als rekenplichtige vergelding voor het bedrag van 3 1/2 miljoen door het Groothertogdom aan België verschuldigd wegens interesten tegen 2 t. h. door het Groothertogdom te betalen op de monetaire lening van 175 miljoen. Welnu, deze interesten werden sedert 1927 niet meer in de Belgische Rijkskas gestort, wat aanleiding gegeven heeft tot een geschil tusschen beide landen.

Sedert dat, tengevolge van de devaluatie van onzen frank, de muntwet van 30 Maart 1935 aan de Rijkskas de winst toekende, welke voortkwam van de herwaardeering van het incasso der Nationale Bank, heeft de Regeering van het Groothertogdom opnieuw haar aanspraken doen gelden op het aandeel van de winst van onze Nationale Bank en, bovendien, een deel opgeëischt van de herwaardeeringswinst toegekend aan de Belgische Rijkskas.

Le projet de Convention financière et monétaire qui nous est soumis règle ces différends.

La Convention attribue, en effet, au Luxembourg, une part dans la réévaluation de l'encaisse-or de la Banque Nationale, mais cette part sera intégralement consacrée au remboursement anticipé de l'emprunt monétaire de 175 millions.

Ce remboursement anticipé offre, pour notre pays, l'avantage d'éteindre définitivement la controverse relative au paiement par le Grand-Duché des intérêts annuels à 2 p. c., soit 3 1/2 millions par an, demeurés impayés depuis 1927; de supprimer le litige éventuel pouvant se produire en 1972 au sujet du remboursement par le Grand-Duché de l'emprunt de 175 millions.

L'objection grand-ducale au paiement des intérêts annuels de 3 1/2 millions se prévalait de la dépréciation du franc belge depuis 1922 et depuis la stabilisation de 1926.

Le système envisagé procure au Trésor belge, depuis 1927 jusqu'en 1972, une économie annuelle de plus de 7 millions de francs représentant les intérêts à 4 p. c. sur 175 millions et à 6 p. c. sur 3,118,000 francs.

La Convention attribue au Luxembourg une part dans les bénéfices annuels de la Banque Nationale Belge. Cette participation a désormais une base juridique, puisqu'elle est fondée sur le fait que les billets de la Banque Nationale Belge reçoivent un cours légal absolu dans le Grand-Duché, ce qui est un élément intéressant de resserrement de l'Union économique. D'autant plus que la Banque Nationale établira, d'accord avec le Gouvernement grand-ducal, une agence à Luxembourg, marquant ainsi un progrès de plus dans la réalisation d'une véritable union monétaire.

Observons, d'autre part, que la participation du Grand-Duché aux bénéfices annuels de la Banque Nationale n'est plus forfaitaire, puisqu'un chiffre assez arbitraire de 3 1/2 millions par an est substituée une part proportionnelle aux chiffres de la population : 1/29 pour le Grand-Duché et 28/29 pour la Belgique.

D'ailleurs le Grand-Duché fait abandon de sa part de bénéfices jusqu'au moment où ses participations annuelles additionnées auront atteint un total égal à la charge des intérêts dus sur l'emprunt monétaire de 175 millions, pour les échéances allant du 1er juin 1927 au 1er juin 1937.

Ce qui, répétons-le, éteint les controverses au sujet du paiement des intérêts arriérés et a pour avantage de n'imposer aucun décaissement aux deux parties contractantes mais de leur assurer pour l'avenir d'importants avantages financiers.

**

Venons-en à la Convention relative au régime des alcools.

Les négociateurs de la Convention d'Union ont certainement eu en vue de permettre le maintien dans le Grand-Duché, en faveur de la distillerie agricole luxembourgeoise, d'un régime plus libéral que le régime belge; ils ont voulu assurer à la distillerie agricole luxembourgeoise, considé-

Het ontwerp van financiële en monetaire overeenkomst regelt deze geschillen.

Inderdaad, de Overeenkomst kent aan Luxemburg een aandeel toe in de herwaardeering van het goud-incasso van de Nationale Bank, maar dit aandeel zal algeheel gebruikt worden voor de vervroegde terugbetaling van de muntlening van 175 miljoen.

Deze vervroegde terugbetaling heeft, voor ons land, het voordeel dat voorgoed een einde gemaakt wordt aan het twistpunt over de betaling, door het Groothertogdom, van de jaarlijksche interesten tegen 2 t. h., hetzij 3 1/2 miljoen per jaar, welke sedert 1927 niet meer betaald werden en het mogelijk geschil uitgeschakeld dat zich, in 1972, zou kunnen voordoen, in verband met de terugbetaling door het Groothertogdom van de lening van 175 miljoen.

Het bezwaar van de zijde van het Groothertogdom tegen de betaling der jaarlijksche interesten van 3 1/2 miljoen, berustte op de waardevermindering van den Belgischen frank, sedert 1922 en sedert de stabilisatie van 1926.

De voorgenomen regeling verschafft aan de Belgische Rijkskas, sedert 1927 tot 1972, een jaarlijksche besparing van ruim 7 miljoen frank, zijnde de interesten tegen 4 t. h. op 175 miljoen en legen 6 t. h. op 3,118,000 frank.

De Overeenkomst kent aan Luxemburg een aandeel toe in de jaarlijksche winst van de Nationale Bank van België. Deze deelhebbing heeft voortaan een rechtsgrond, vermits zij berust op het feit dat de biljetten van de Nationale Bank van België wettelijk gangbaar zijn in het Groothertogdom, wat er toe bijdraagt het economisch verbond inniger te maken. Des te meer dat de Nationale Bank, na overleg met de Regeering van het Groothertogdom, een agentschap te Luxemburg vestigen zal, wat een stap verder zijn zal op den weg van een waar muntverbond.

Merken wij, anderzijds, op dat de deelhebbing van het Groothertogdom in de jaarlijksche winst van de Nationale Bank niet meer forfaitair is, vermits het vrij willekeurig cijfer van 3 1/2 miljoen 's jaars vervangen wordt door een aandeel evenredig met het bevolkingscijfer : 1/29^e voor het Groothertogdom en 28/29^e voor België.

Trouwens, het Groothertogdom ziet van zijn aandeel in de winst af, tot het oogenblik dat zijn bijeengevoegde jaarlijksche deelhebbingen een totaalcijfer zullen bereikt hebben gelijk aan de rente verschuldigd op de muntlening van 175 miljoen, voor de vervaldagen van 1 Juni 1927 tot 1 Juni 1937.

Wat, wij herhalen het, een einde maakt aan het twistpunt over de betaling van de achterstallen der interesten en het voordeel biedt dat geen van beide verdragsluitende landen iets betalen moet, maar hun voor de toekomst belangrijke financiële voordeelen verzekert.

**

Laat ons thans de Overeenkomst betreffende het alcoholregime in oogenschouw nemen.

De onderhandelaars van het Unieverdrag hebben gewis het inzicht gehad, ten gunste van de Luxemburgsche landbouwstokerij, een vrijzinniger stelsel dan het Belgische in leven te houden in het Groothertogdom; zij hebben voor de Luxemburgsche landbouwstokerij, beschouwd als een

rée comme élément fondamental de l'organisation agricole locale, des conditions raisonnables de survie.

La Belgique a, d'autre part, admis, dès l'entrée en vigueur de la Convention d'Union, la libre circulation de l'alcool luxembourgeois au même titre que celle de l'alcool belge.

Il n'est pas contestable que le régime légal des alcools dans le Grand-Duché prêtait à des tolérances excessives, permettant notamment à des distilleries n'ayant d'agricole que l'étiquette de bénéficier des faveurs du statut agricole; on doit admettre aussi que les méthodes de surveillance et de contrôle appliquées à l'origine dans le Grand-Duché favorisaient les industriels peu scrupuleux.

Dans un régime de libre circulation, ouvrant le marché belge aux alcools luxembourgeois, il devait en résulter fatallement une expansion très rapide de la distillerie agricole luxembourgeoise, avec des conséquences fort dommageables :

a) Pour les distillateurs belges, exposés sur leur propre marché à une concurrence indûment favorisée;

b) Pour le fisc belge, privé de recettes d'accise qui auraient dû légitimement lui revenir (les droits d'accise perçus à la fabrication dans le Grand-Duché sur les alcools luxembourgeois échappaient entièrement au fisc belge, auquel ils auraient dû revenir pour les alcools consommés en Belgique, l'accise étant en réalité un impôt de consommation, bien que perçu à la fabrication).

M. le Sénateur Legrand a rappelé que en 1924 les exportations luxembourgeoises d'alcool se chiffraient à 225,000 litres. En 1931, elles s'élevaient à 2 millions 600,000 litres, en 1932 à 1,900,000 litres pour descendre en 1933 — année de crise — à 934,000 litres, compte non tenu de la fraude.

Cet état de choses provoqua sans tarder des plaintes très vives en Belgique et le problème fut déféré à la Commission paritaire des experts de 1927.

Les négociations aboutirent à la Convention du 18 mai 1929.

Cette Convention tendait effectivement à stabiliser une situation fort défavorable aux intérêts belges; dans son imprécision, elle ne pouvait mettre réellement fin aux tolérances excessives dont avait joui jusque là la distillerie agricole luxembourgeoise; elle ne limitait pas véritablement les possibilités de concurrence favorisée, offertes à la distillerie agricole (et pseudo-agricole) luxembourgeoise sur le marché belge; elle établissait une communauté spéciale de recettes entre les deux pays pour les droits d'accise perçus sur les alcools, mais, partant de l'idée qu'il fallait stabiliser la situation existante, et faisant un usage trop étendu de la constatation que la consommation d'alcool par tête était plus forte dans le Grand-Duché qu'en Belgique, elle instaurait une clé de partage de la recette commune fort défavorable au Trésor belge, soit 1/9 au Grand-Duché et 8/9 à la Belgique.

Aussi cette convention fut-elle dénoncée par la Belgique

grondbestanddeel van de plaatselijke landbouwinrichting, redelijke voorwaarden willen verzekeren om in leven te blijven.

Anderzijds, heeft België, van bij de inwerkingtreding van het Unieverdrag, het vrij verkeer toegestaan voor den Luxemburgschen alcohol in gelijke mate als de Belgische alcohol.

Onbetwistbaar, gaf het wettig alcoholregime in het Groothertogdom aanleiding tot overdreven voorrechten, ten gunste van stokerijen die slechts dit met den landbouw gemeen hadden, dat zij onder dien deknaam voordeel trokken uit de bepalingen van het landbouwstatuut; ook moet gezegd, dat de toezichts- en controlemaatregelen, bij den aanvang van toepassing in het Groothertogdom, de weinig nauwziende rijveraars bevoordeelden.

In een stelsel van vrij verkeer, dat de Belgische markt openstelt voor den Luxemburgschen alcohol, moest hierdoor fataal een zeer snelle uitbreiding ontstaan van het Luxemburgsche landbouwstokerijbedrijf, met zeer nadeelige gevolgen :

a) Voor de Belgische stokers, die op hun eigen markt te kampen kregen met een ten onrechte begunstigde mededinging;

b) Voor den Belgischen fiscus, die beroofd werd van accijnsrechten die hem toekwamen (de accijnsrechten die in het Groothertogdom bij de vervaardiging op den Luxemburgschen alcohol geheven werden ontsnapt den Belgischen fiscus volkomen, terwijl zij hem toekwamen voor den in België verbruikten alcohol, vernisht het accijnsrecht in werkelijkheid een verbruikbelasting is, alhoewel het bij de vervaardiging geheven wordt).

De heer Senator Legrand heeft eraan herinnerd dat de uitvoer van Luxemburgschen alcohol in 1924, 225,000 liter bedroeg; in 1931, bedroeg hij 2,600,000 liter; in 1932, 1,900,000 liter, om in 1933 — crisisjaar — te dalen tot 934,000 liter.

Deze toestand lokte onmiddellijk in België heftige klachten uit, en het vraagstuk werd gebracht voor de paritaire Commissie der deskundigen van 1927.

De onderhandelingen leidden tot de Ovreenkomst van 18 Mei 1929.

Deze Ovreenkomst strekte er feitelijk toe een toestand vast te leggen die zeer nadeelig was voor de Belgische belangen; door hare vaagheid, kon zij in werkelijkheid geen einde maken aan de overdreven toegevingen waarvan de Luxemburgsche landbouwstokerij tot dan toe genoten had; zij beperkte inderdaad de mogelijkheden tot bevorrechte mededinging niet, die aan de Luxemburgsche landbouw- (en pseudo-landbouw-) stokerij werden aangeboden, op de Belgische markt; zij voerde een bijzondere ontvangstsgemeenschap in tusschen beide landen voor de op den alcohol geheven accijnsrechten, doch daar zij als vertrekpunt nam dat de bestaande toestand moest gestabiliseerd worden, en een te ver gaand gebruik maakte van de vaststelling dat het alcoholgebruik per inwoner grooter was in het Groothertogdom dan in België, bepaalde zij een regel van verdeeling van de gemeenschappelijke ontvangst die zeer nadeelig was voor de Belgische Schatkist, hetzij 1/9 voor het Groothertogdom en 8/9 voor België.

Ook werd dit Verdrag door België opgezegd, na verloop

à l'échéance de son premier terme de cinq ans, soit pour le 31 décembre 1933.

Les pourparlers nouveaux n'ayant pas abouti, les deux Gouvernements saisirent du problème la Commission permanente de conciliation belgo-luxembourgeoise.

La Commission, à l'unanimité, formula des propositions transactionnelles qui sont incorporées dans la Convention du 23 mai 1935.

Comme le dit l'Exposé des Motifs, la Convention nouvelle, tout en assurant la survie de la distillerie agricole luxembourgeoise, limite, plus efficacement que la Convention de 1929, la sphère d'application des dégrèvements spéciaux concedés aux distillateurs agricoles luxembourgeois (retrait, notamment, de la qualité de distillerie agricole aux distilleries qui ne sont pas *bona fide* agricoles); elle réglemente les possibilités de concurrence des alcools agricoles luxembourgeois sur le marché belge (par la fixation d'un plafond aux importations de ces alcools); elle améliore en faveur de la Belgique la clé de répartition des recettes communes d'accise sur les alcools, tout en maintenant, en faveur du Luxembourg, une base spéciale de répartition; elle permettra, dans le régime de circulation des alcools, d'importantes simplifications administratives en généralisant, par paliers, la perception de la taxe de consommation, jusqu'ici particulière à la Belgique.

Enfin, la Convention nouvelle organise la collaboration des deux administrations dans l'intérêt d'une perception meilleure des droits : elle permet aux agents des deux administrations d'effectuer désormais des tournées en commun sur tout le territoire de l'Union (répression de la fraude et suppression des tolérances excessives).

Dans la nouvelle clé de répartition, proposée par la Commission de conciliation, et inscrite dans la Convention nouvelle, la recette commune spéciale des alcools se divise en deux moitiés :

— une moitié va pour 8/9 à la Belgique et pour 1/9 au Luxembourg;

— l'autre moitié va pour 27/28 à la Belgique et pour 1/28 au Luxembourg.

**

La plus délicate sinon la plus importante des Conventions intervenues est celle qui vise la réglementation des exportations, des importations et du transit. A la faveur des conjonctures économiques actuelles, un régime unilatéral des contingents et des licences s'était peu à peu établi à l'intérieur des deux pays de l'Union économique et qui visait, pour une certaine part, les produits du pays allié et particulièrement les produits agricoles. Nous ne recherchons pas auquel des deux contractants incombe la plus grande part de responsabilité de cette situation. Nous la déplorons. Nous sommes de l'avis de M. le sénateur de Moffarts. Il est certain que le principe qui est à la base de la Convention d'Union économique est le principe de la liberté de commerce devant exister entre les deux pays, compte tenu cependant des divergences inhérent non seulement à la différence de structure économique, mais de la dispa-

van den eersten termijn van vijf jaren, hetzij tegen 31 December 1933.

Daar de nieuwe onderhandelingen geen uitslag opgeleverd hadden, werd de zaak door de beide Regeeringen toevertrouwd aan de Belgisch-Luxemburgsche permanente verzoeningscommissie.

Met eenparigheid, stelde de Commissie eene minnelijke regeling voor, welke in de Overeenkomst van 23 Mei 1935 werd opgenomen.

Zoals gezegd in de Memorie van Toelichting, verzekert de nieuwe overeenkomst het voorthe staan der Luxemburgsche landbouwstokerij maar zij beperkt op meer afdoende wijze dan de Overeenkomst van 1929, het toepassingsgebied der bijzondere ontlastingen toegestaan aan de Luxemburgsche landbouwstokers (verlies, namelijk, van de hoedanigheid van landbouwstokerij voor de stokerijen die niet « *bona fide* » tot den landbouw behooren); zij reguleert de concurrentiemogelijkheden van den Luxemburgschen landbouw alcohol op de Belgische markt (door de vaststelling van een maximumbedrag voor den invoer van dien alcohol); zij verbetert ten gunste van België den regel van verdeeling der gemeenschappelijke ontvangsten van accijnen op den alcohol, terwijl zij ten gunste van Luxemburg een bijzondere basis van verdeeling handhaalt; zij zal in het regime van het alcoholverkeer belangrijke vereenvoudigingen op administratief gebied mogelijk maken, terwijl zij trapsgewijze de heffing der verbruikstaxe, tot nu toe aan België eigen, algemeen zal maken.

Ten slotte, wordt door de nieuwe Overeenkomst de samenwerking geregeld van de beide administraties in het belang van eene betere heffing der rechten : zij stelt de beambten der beide administraties in de mogelijkheid voor aan samen hunne ronde te doen op heel het gebied van de Unie (beteugeling van den smokkelhandel en intrekking van de overdreven vergunningen).

Volgens de nieuwe verdeelingswijze, voorgesteld door de verzoeningscommissie en opgenomen in het nieuw Verdrag, wordt de gemeenschappelijke bijzondere ontvangst op alcohol in twee helften verdeeld :

— eene helft gaat voor 8/9 naar België over en voor 1/9 naar Luxembourg;

— de andere helft gaat voor 27/28 over naar België en voor 1/28 naar Luxembourg.

**

De meest kiesche zooniet de belangrijkste der gesloten Overeenkomsten is deze houdende regeling van den uit-, in- en doorvoer. Dank zij de huidige economische omstandigheden is langzamerhand een eenzijdige regeling van contingents en vergunningen ontstaan binnende grenzen van de twee landen van het economisch verbond welke gedeeltelijk gericht was tegen de producten van het verbonden land en vooral tegen de landbouwproducten. Wij zullen niet nagaan welke van beide verdragsluitende partijen het meest aansprakelijk is voor dezen toestand. Wij betreuren dezen. Wij sluiten ons aan bij de meening van Senator de Moffarts. Het lijdt geen twijfel dat het beginsel hetwelk ten grondslag ligt aan de Overeenkomst van het Economisch verbond dit van het vrij ruilverkeer tusschen beide landen is, mits echter rekening te houden met de verschillen, niet alleen met betrekking tot de economische verhou-

rité des législations sociales, fiscales et commerciales intérieures. Nos deux Gouvernements restent à ce point d'accord sur la nécessité de maintenir ce principe de la liberté de commerce, qu'ils l'ont affirmé à nouveau à l'article 12 de la Convention litigieuse. Nous soulignerons immédiatement l'importance de cet article 12 qui caractérise l'esprit dans lequel cette Convention est intervenue. Les dérogations apportées au régime de la liberté de commerce par la dite Convention sont considérées comme provisoires. C'est d'ailleurs ce que le Ministre des Affaires Etrangères a affirmé de façon catégorique au Sénat : « Le régime qui prévoit des dérogations ne peut donc être que provisoire. Je dirai plus : Il ne peut avoir que le caractère d'une transition. Tel est l'esprit dans lequel les négociations ont été menées. J'ajouterais que, dans ma pensée, cette transition doit être brève. »

Quant à la Convention elle-même, il n'est pas contestable qu'elle tend à minimiser les inconvénients résultant de la faculté que s'arrogeait chaque pays d'édicter, même à l'égard des produits l'un de l'autre, des mesures de licences et de contingements. La Convention qui nous est proposée consacre le droit pour le Grand-Duché de réglementer unilatéralement à la frontière commune l'importation de certains produits venant de Belgique. C'est là, nous le répétons, une atteinte à la liberté de commerce qui est prévue en régime normal d'Union économique. Mais, sommes-nous en régime normal ? Peut-on comparer la situation actuelle de l'agriculture en général et de nos deux agricultures belge et luxembourgeoise, en particulier, à celle qui existait en 1921 au moment de la conclusion de l'Union économique ?

La faculté de réglementation unilatérale ne vise d'ailleurs qu'un nombre limité de produits. Elle contient d'autres limitations encore, notamment celle des périodes pendant lesquelles cette réglementation pourrait jouer.

Observons que la Convention de 1921 avait reconnu expressément l'infériorité de l'agriculture luxembourgeoise par rapport à l'agriculture belge en accordant à la première des deux cette prime à l'emblavure prévue à l'article 13 de la Convention d'Union économique et dont le taux, par suite d'un des récents accords, se trouve mis en proportion de la dévaluation de notre monnaie.

Observons également que le Traité de 1921 ne prévoit pas le système des licences et des contingents. Il importait donc que, de toute façon, ce système, qui s'est introduit peu à peu dans tous les régimes douaniers, fasse entre la Belgique et le Grand-Duché de Luxembourg l'objet d'une Convention supplémentaire. Cet accord supplémentaire a d'ailleurs pour objet de déterminer, tout en les restreignant, les conditions auxquelles serait subordonnée la faculté pour le Grand-Duché d'user de cette réglementation unilatérale. Ces conditions sont bien précises. En ce qui concerne le beurre, le Gouvernement grand-ducal ne pourra réglementer que si le Gouvernement belge abaisse le droit spécial de licence au-dessous de fr. 7.50 au kilogramme ou fixe le contingent global pour l'Union Economique au-dessus du chiffre établi pour le mois de calendrier correspondant de l'année 1934. En ce qui concerne

dingen maar ook met de uiteenlopende sociale, fiscale en handelswetten van elk van beide landen. Beide Regeeringen zijn het dan ook eens over de noodzakelijkheid niet af te wijken van dit beginsel van het vrij ruilverkeer en hebben het opnieuw vastgelegd in artikel 12 van de betwiste Overeenkomst. Wij zullen onmiddellijk het belang van dit artikel 12 onderlijnen, hetwelk den geest kenmerkt waarin deze Overeenkomst gesloten werd. De afwijkingen welke door bedoelde Overeenkomst gebracht werden in het stelsel van het vrij ruilverkeer, worden als voorloopig beschouwd. Trouwens, de Minister van Buitenlandse Zaken heeft zulks nadrukkelijk in den Senaat verklaard : « Het stelsel dat afwijkingen voorziet kan dus slechts voorloopig zijn. Meer nog, het kan slechts als een overgang beschouwd worden. In dezen geest, werden de onderhandelingen gevoerd. Ik voeg er aan toe dat, naar mijn mening, deze overgang kort zijn moet. »

Wat de Overeenkomst zelf betreft, is het onbetwistbaar dat zij er toe strekt de nadelen te verminderen, die ontstonden uit de bevoegdheid voor elk land, zelfs ten opzichte van de producten van het ander land, vergunnings- en contingenteeringsmaatregelen uit te vaardigen. De Overeenkomst die ons wordt voorgelegd bekrachtigt het recht voor het Groothertogdom den invoer van sommige producten uit België aan de gemeenschappelijke grens eenzijdig te reglementeeren. Dit is, wij herhalen het, een inbreuk op de handelsvrijheid die hoort bij het normale regime der Economische Unie. Doch zijn wij in een normaal regime ? Kan men den huidigen stand van den landbouw in het algemeen, en van den Belgischen en Luxemburgschen landbouw in het bijzonder, vergelijken met dien van 1921, bij het tot stand komen van de Economische Unie ?

Het recht op eenzijdige reglementering slaat trouwens slechts op een beperkt aantal producten. Het heeft nog andere beperkingen, namelijk die van de periodes waarin deze reglementering zou mogen toegepast worden.

Merken wij op dat, door de Overeenkomst van 1921, de minderwaardigheid van den Luxemburgschen landbouw tegenover den Belgischen landbouw uitdrukkelijk erkend werd, door de premie op de korenakkers die verleend werd aan den eerster door artikel 13 van de Overeenkomst van Economische Unie, en waarvan het bedrag, door een der jongste overeenkomsten, in verhouding wordt gebracht met onze muntdevaluatie.

Merken wij insgelijks op, dat het Verdrag van 1921 het stelsel van vergunningen en contingents niet voorziet. In elk geval, moest dus dit stelsel dat stilaan in al de tolstelsels is gesloten, het voorwerp uitmaken van een aanvullende Overeenkomst tuschen België en het Groothertogdom Luxemburg. Deze aanvullende overeenkomst heeft trouwens tot voorwerp de voorwaarden te bepalen, en te beperken, waaraan het recht van het Groothertogdom gebruikt te maken van deze eenzijdige reglementering, onderworpen zou zijn. Deze voorwaarden zijn klaar vastgesteld. Wat de boter betreft, zal de Regeering van het Groothertogdom ze slechts kunnen reglementeeren, zoo de Belgische Regeering het bijzonder vergunningsrecht verlaagt tot beneden fr. 7.50 het kilo of het globale contingent voor de Economische Unie brengt boven het cijfer dat bepaald werd voor de overeenkomstige kalendermaand van het jaar 1934. Wat betreft de

les animaux vivants de l'espèce porcine et de la viande procine fraîche, il n'y aura lieu à réglementation que lorsque le prix moyen du porc vivant sur le marché de Cureghem se trouvera inférieur à fr. 5.50 au kilogramme. Enfin, en ce qui concerne les animaux vivants de l'espèce bovine et de la viande bovine fraîche, de nouveau cette réglementation ne pourra intervenir que si le prix moyen du bœuf vivant se trouve inférieur à fr. 5.50 au kilogramme.

L'article 8 précise que pour les produits énumérés ci-dessus, de même que pour les pommes de terre, les œufs et les pommes, en cas d'importation luxembourgeoise, la préférence sera accordée aux produits d'origine belge.

Il y a lieu d'attirer également l'attention de la Chambre sur l'article 10 de la Convention dont question. Cet article stipule que le Gouvernement luxembourgeois aura la faculté de ne pas s'associer aux mesures de réglementation des importations de charbon que le Gouvernement aurait établies ou se proposerait d'établir aux frontières de la Belgique.

Cette disposition, qui a été vivement critiquée, ne modifie en rien la situation de fait existant depuis 4 ans environ.

Lorsqu'en 1931 la Belgique a contingenter l'importation du charbon, le Luxembourg refusa de s'associer à cette mesure. Aucune stipulation de la Convention d'Union Economique ne l'y obligeait, et il eût été impossible de l'y contraindre. Le Luxembourg n'est pas producteur de charbon; il en importe annuellement près de 3 millions de tonnes.

Les mesures prises par la Belgique en ce qui concerne l'importation du charbon ne pouvaient être efficaces qu'à condition qu'un contrôle fût exercé à la frontière belgo-luxembourgeoise. Ce contrôle fut considéré par le Grand-Duché comme contraire à la Convention d'Union Economique qui, dans son article 3, établit le principe de la liberté de commerce dans les relations entre les deux Etats. La Convention nouvelle met fin à toute discussion à ce sujet. Elle reconnaît expressément au Gouvernement belge la faculté de réglementer les importations de charbon à la frontière commune. Il s'agit donc là, par rapport au régime établi par la Convention de 1921 d'une exception prévue au bénéfice de la Belgique.

Nous tenons à faire remarquer que l'intérêt de cette Convention est également d'ordre économique général. Elle règle la procédure qui existera dorénavant en matière d'octroi de licences et de taxes de contingements. Ceux-ci ne dépendront plus d'un département ministériel en particulier, mais seront du ressort de la Commission administrative mixte instituée par la dite Convention. Etant donné que ces licences et ces contingents ont la plupart des caractéristiques des droits de douane ordinaires, il est souhaitable que la question de principe, tant des licences que des contingents, de même que le taux des taxes y afférent et le volume à envisager, soit, au préalable et en vertu de l'article 4 du Traité d'Union Economique, soumise à l'avis du Conseil Supérieur de l'Union Economique, lequel n'a cessé d'exercer au point de vue protectionniste en général une influence modératrice. C'est d'ailleurs au sein de cet

levende dieren van het varkensras en het versch varkensvleesch, zal reglementering slechts mogen plaats hebben wanneer de gemiddelde prijs van levende varkens op de markt te Cureghem lager is dan 5 fr. 50 het kilo. Wat ten slotte het levend rundvee en het versch rundvleesch betreft, kan er opnieuw slechts van reglementering sprake zijn, zoo de gemiddelde prijs van het levend rund lager is dan 5 fr. 50 het kilo.

Artikel 8 bepaalt dat voor de hierboven opgesomde producten, evenals voor de aardappelen, de eieren en de appelen, bij Luxemburgschen invoer, de voorkeur gegeven wordt aan de producten van Belgischen oorsprong.

De aandacht der Kamer dient eveneens gevestigd op artikel 10 der Overeenkomst waarvan sprake. Dit artikel bepaalt dat de Luxemburgsche Regeering het recht zal hebben niet toe te treden tot de maatregelen van reglementering van den invoer van steenkool, die de Regeering zou getroffen hebben of voornemens zou zijn te treffen aan de grenzen van België.

Deze bepaling, die fel werd aangeraden, wijzigt hoegegaan niet den feitelijken toestand die sedert ongeveer 4 jaar bestaat.

Toen België, in 1931, de koleninvoer contingenteerde, weigerde Luxemburg zich bij dien maatregel aan te sluiten. Geene enkele bepaling van de Overeenkomst van Economische Unie legde het die verplichting op, en het ware onmogelijk geweest het er toe te dwingen. Luxemburg ontgint geen steenkolen; het voert jaarlijks ongeveer 3 miljoen ton in.

De door België getroffen maatregelen ter zake van koleninvoer, konden slechts afdoende zijn, mits een toezicht uitgeoefend werd aan de Belgisch-Luxemburgsche grens. Die controle werd door het Groothertogdom beschouwd als in tegenstrijd met de Overeenkomst van Economische Unie die, in haar artikel 3, het principe vastlegt van den vrijhandel voor de betrekkingen tusschen de twee Staten. De nieuwe Overeenkomst maakt aan die betwistingen een einde. Zij kent uitdrukkelijk aan de Belgische Regeering de bevoegdheid toe, den koleninvoer aan de gemeenschappelijke grens te reglementeren. Met betrekking op het regime ingevoerd door de Overeenkomst van 1921, wordt hier dus eene uitzondering voorzien ten gunste van België.

Wij houden er aan te doen uitschijnen dat het belang van die Overeenkomst eveneens van algemeen economischen aard is. Zij regelt de proceduur die voortaan zal gevolgd worden op gebied van verleening van vergunningen en van contingenteringstaxes. Deze zullen niet meer in 't bijzonder van een ministerieel departement afhangen, maar binnen de bevoegdheid vallen van de gemengde Administratieve Commissie ingesteld door voornoemde Overeenkomst. Daar die vergunningen en contingents de meeste kenmerken vertoonen van de gewone tolrechten, is het wenschelijk dat de principiële kwestie, zoowel wat betreft de vergunningen als de contingents, alsook het bedrag der hierop gestelde taxes en de te beoogen hoeveelheid, voorafgaandelijk en krachtens artikel 4 van het Economisch Unieverdrag, voorgelegd wordt aan het advies van den Hoogen Raad der Economische Unie, welke steeds op algemeen protec-

organisme que votre rapporteur a pu se rendre compte de la somme de difficultés, pour ainsi dire journalière, que provoque tout régime d'Union Economique, difficultés provenant en ordre principal, et c'est le cas notamment pour notre Union Economique, du parfait respect de leur souveraineté respective que professe chacun des deux pays contractants.

Ces difficultés ont d'ailleurs été mises en lumière dans un remarquable ouvrage publié par M. Luc Hommel, secrétaire du Conseil Supérieur de l'Union Economique, intitulé « Une expérience d'Union Economique ». L'auteur souligne qu'en dépit de la parenté de structure économique, en dépit de la bonne volonté respective des Gouvernements, une Union Economique quelle qu'elle soit se heurtera nécessairement non seulement à l'époque de sa conclusion mais en cours d'exercice à des difficultés aussi bien d'ordre économique que d'ordre juridique et même d'ordre politique. Pareille Union ne vivra donc que si de part et d'autre on maintient un esprit de conciliation et même de transaction, c'est ce qui caractérise les Conventions qui sont soumises à l'approbation de la Chambre.

Le Rapporteur,

Franz FISCHER.

Le Président,

Jules PONCELET.

tionistisch gebied, een matigenden invloed heeft uitgeoefend. Het is trouwens in den schoot dier inrichtingen, dat uw verslaggever zich rekenschap heeft kunnen geven van de vele moeilijkheden welke nagenoeg dagelijks oprijzen bij elk stelsel van Economische Unie, moeilijkheden hoofdzakelijk veroorzaakt, zooals dit inzonderheid het geval is voor onze Economische Unie, door de volledige eerbiediging van hunne respectievelijke souvereiniteit waarvan elk van de beide verdragsluitende landen blijk geeft.

Die moeilijkheden werden trouwens klaar uiteengezet in een merkwaardig werk uitgegeven door den heer Luc Hommel, secretaris van den Hoogen Raad der Economische Unie, getiteld : « Une expérience d'Union Economique ». De schrijver doet uitschijnen dat, ondanks de verwantschap van economische structuur, ondanks den goeden wil van de betrokken Regeeringen, elke Economische Unie noodzakelijkerwijze, op het oogenblik van het sluiten der overeenkomst, zoowel als tijdens de werking er van, af te rekenen zal hebben met moeilijkheden zoowel van economischen als van juridischen en zelfs van politieken aard. Dergelijke Unie zal dus slechts kunnen voortbestaan, indien aan beide zijden een geest van verzoening behouden wordt, hetgeen het kenmerk is van de Overeenkomsten die aan de goedkeuring van de Kamer worden voorgelegd.

De Verslaggever,

Franz FISCHER.

De Voorzitter,

Jules PONCELET.